

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2 Din

10/10 19/VI 59 ob-1505
Razprava

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

Družba

Premijera 24. maja 1934

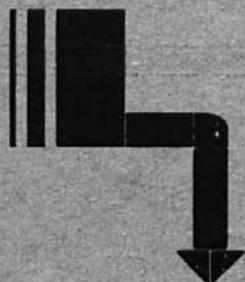
IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 24. maja 1934

John Galsworthy

Lani umrli Nobelov odlikovanec J. Galsworthy se je rodil 1. 1867, v Coombeu v pokrajini Surrey iz deželske plemske rodbine, ki se je pa za časa viktorijanske dobe precej pomeščanila. Njegov oče je bil odvetnik in tudi mladi Galsworthy je študiral pramosodje na univerzi v Harrowu in Oxfordu. Jurista Galsworthya razodevajo premnogi njegovi romani in drame, v katerih nastopajo značilni predstavniki krepkih živcev, topega srca in discipliniranega mišljenja.

Toda mladi doktor prava ni ostal zvest očetovemu poklicu, temveč je šel na daljše potovanje po svetu. Na tem svojem potu, ki je bilo važno za njegov poznejši pisateljski razvoj, se je 1. 1893, v Adelaideu seznanil s poljskim mornarjem Korzeniowskim. Bistroumni Anglež odkrije na mah v tem neznanem mornarju odličen pripovedniški dar in nekaj let pozneje je ta brezdomski Poljak presenetil svet z odličnimi deli pod imenom — Joseph Conrad.

Na teh potovanjih se je natančno seznanil s tujimi slovstvi. Važno je dejstvo, da je v Rusiji spoznal Dostojevskega in Turgenjeva. Tista široka človečnost, ki jo opazamo v njegovih poznejših delih, ono veliko odpuščanje, ki ga rodi samo najgloblje poznanje človeške duše, nas nehote spominja na stvarilca »Bratov Karamazovih«.

Pred svojim odhodom po svetu je 1. 1890. Galsworthy opustil advokaturu in se popolnoma posvetil slovstvu. Kot član odvetniške zbornice je imel dovolj prilike, da je poglobil svoje znanje o človeški duši, zlasti o miselnosti meščanskih krogov in v njegovih poznejših dramah srečavamo prečesto spomine na to dobo, polne ogorčenja. V drami »Justice« je njegova sodba o sodnem postopku imela toliko prepričevalne sile, da je bila oblast prisiljena, odrediti v sodstvu več izprememb bistvenega značaja.

Kljub vsem lepotam, ki jih je užival na svojem potovanju, je vendar ostal pravi stari Anglež, ki je zaljubljen v svoj otok. Vrnil se je domov in je kasneje večkrat izjavil, da mu je vendar najljubši kotiček na svetu njegov rodni Devonshire z

okroglimi hribci, zasanjanimi dolinicami, zelenimi mejami, tihimi rekami in veličastnim podeželskim mirom, ki nam ga je tako lepo naslikal v »The Country House«. Njegov klatež Ferrand, človek principov, ki zameta sleherni kompromis in ima nekaj ruskega v sebi, izpoveduje najbolj iskreno pisateljevo misel: kdor hoče ostati »priroden« človek, mora ostati izven družbe. (»Golobček.«)

*

Preobširno bi bilo navajati vsa Galsworthyjeva pripovedna dela, saj jih je poleg »Forsyte Saga« nekaj prevedenih tudi v slovenščino. Nas zanima predvsem dramatik Galsworthy. Na našem odru smo ga srečali že trikrat: v igrah »Bitka«, »Golobček« in »Joy«.

Njegova dramska dela (okoli 25) preveva isti duh družabnih problemov kot njegove romane. V dramah je Galsworthy odličen realist, nežen fotograf, ki slika psihološko objektivno in duhovito vsakdanje prizore iz življenja in vse pereče rane družbe, ki se opaja, da bi jih pozabila. Poleg »Justice« nas vodijo v sodno dvorano tudi drame »Silver Box«, »Family Man« in »The Show«. Značilni so prizori na dražbi v »Skin Game«. V »Escape« pa že kaže dinamiko kinotehnike s predigro in z devetimi prizori.

Skoro v vseh dramah nahajamo isti konflikt: borbo posameznika z družbo, ki je za posameznika usodna. V vseh teh prizorih na sodišču, stavkovnih odborih, sejnih dvoranah velepodjetij, klubih, salonih in pisarnah se bije posameznik z družbo in povsod spoznava, da je bil ves boj zaman: povsod obleži v tej brezuspešni borbi, a povsod ga pretresa misel, da ga je boj le dvignil in očistil.

*

V drami »Loyalties« (»Družba«) nam razkriva današnjo družbo. Avtor ne napada judov, temveč vso družbo. De Levis in Dancy doživljata vsak svojo dramo. Dasi ostaja avtor vedno v objektivni oddaljenosti, vendar čutimo, kam streme njegove simpatije.

*

Galsworthy je pravi Anglež in kot tak je prepričan, da stvari ne morejo biti drugačne kot so, drugačen more biti samo človek. Človek naj se izpraša samega sebe pred svojo vestjo in naj se po svojih močeh socialno udejstvuje. Ta miselnost je značilna za elito človeštva, kateri pripada Galsworthy.

Kdor je čital njegova dela, je moral spoznati, da je poleg njegove umetnosti najlepše, kar je v njem, njegovo zlato srce, ki je vselej in povsod izžarevalo le toplino in dobroto. »The Great Old Man« so imenovali njegovi znanci ta najčistejši tip gentlemana — toda gentlemana srca.

Edmond Jaloux, izvrstni poznavalec angleške moderne, ga opisuje:

»Kadar srečaš g. Johna Galsworthyja, vidiš prav tipično angleška človeka visoke postave, ki po nekaterih potezah sliči najboljšim postavam iz svojih knjig. — — — Vsa moč njegovega značaja, se zdi, se je zbrala v silnih čeljustih, v možatih ustih, Gornji del obraza, čelo in pogled, je takorekoč iz drugega sveta, iz sveta sanj in premissljevanja. Njegovo vedenje je na splošno samo vase zaprto, skoroda plaho.«

Razno

St. L. Kostov je prvak modernih bolgarskih komediografov. V sofijskem Svobodnem teatru »Odeon« ga letos neprestano igrajo. Letos je imel v »Narodnem teatru« krstno predstavo nove komedije »Carovnik« (»Vražalec«), ki je imel silen uspeh pri občinstvu. Ponos bolgarskega komedijskega repertoira sta tudi njegovi starejši komediji »Zlati rudnik« in »Goljemanov«, ki bo zadnji komad naše letošnje sezone.

Gustav Gründgens je bil imenovan za novega intendanta Drž. gledališča v Berlinu. Svoj umetniški program je označil z besedami: »Gledalec mora razumeti, kaj govori igralec, igralec mora razumeti, kaj govori avtor in avtor mora razumeti, kaj govori — on sam.«

Praški hudožestniki gostujejo v Parizu. Naši dobri znanci bodo tam en mesec igrali, in sicer »Revizorja« (Gogolj), »Zločin in kazen« (Dostojevski), »Uboštvo ni sramota« (Ostrovski) ter »Svatbo Krečinskega« (Suhovo-Kobilin).

Sovjetska gledališča. Sovjetsko časopisje je objavilo pregledne podatke o gledališkem življenju lanskega leta 1933. Po tem pregledu je na ozemlju Sovjetske Rusije 560 subvencioniranih gledališč, v katerih igrajo v 44 različnih jezikih. Skupno število obiskovalcev je bilo okrog 150 milijonov. Poleg tega je še 250 igralskih šol in konservatorijev s 26.000 slušalci.

Priročna knjiga za pisanje dram. Harap A. K. Boyd jo je izdal z naslovom »The Technique of Play Production«. Pisatelj razpravlja o njej o akciji drame, o dialogih, o gestikulaciji i. t. d. Svoje trditve in nazore podpira z analizo dram modernega ameriškega komediografa O' Neilla. (Knjigo toplo priporočamo...)

Rimljanske gledališke odredbe.

Kdor med predstavo vstane s svojega sedeža iz kakršnegakoli vzroka, plača globo pet rimskih denarjev.

Kdor bo imel pokrivalo na glavi, ga bodo odstranili iz dvorane.

Igralec, ki je napravil kako nedostojno gesto ali izgovoril kako besedo, ki je ni v tekstu, bo šel na pet let galeje in ne bo smel nikoli več igrati.

Kdor izzove v gledališki dvorani pretep, bo šel na deset let galeje.

Kdor prinese v gledališče kakršnokoli orožje, bo šel na do-
smrtno galejo in če koga rani, bo usmrčen.

Cek. Ko je bil Sacha Guitry še na začetku svoje kariere, je
nenadoma zaslužil na eni sami turneji par sto frankov. Denar
je nesel v banko in si vzel čekovno knjižico. Tako je nekaj časa
plačeval samo s čeki in silno imenitno se mu je to zdelo: seči v
žep po malo knjižico in dostojanstveno izpolniti ček. Toda ta
imenitnost ni trajala dolgo. Lepega dne ga obvesti banka, da je
njegov konto izčrpan in da še celo dolguje banki dvesto frankov.
Tako mu pravi bančni uradnik:

— Da, gospod, še dvesto frankov nam morate plačati.
»Dobro«, odgovori Guitry mirno, »tu imate en ček«.

V knjigarni. — To je najnovejša izdaja Shakespearja.
»Kaj? Ali ta človek še vedno piše?«

Znati je treba. Trgovec z umetninami je imel pet kipov, ka-
terim je dal naslov: »Pet čutov.« Ko je enega odprodal, je na-
pisal: »Štiri letne dobe.« Ko so mu ostali še trije: »Tri gracije«,
ko samo dva: »Adam in Eva«. In ko mu je ostal samo eden:
»Osamljenost.«

Lepa bodočnost. Začetnik, ki bi rad postal slaven igralec, se
pohvali prijatelju:

— Brez dvoma postanem še velik igralec. Včeraj me je po-
klicel na telefon sam gledališki ravnatelj.

»In kaj ti je rekel?«

— Napačno spojeno.

Koliko je vreden avtor. Ko je bil Balzac še mlad in nepoznan
pisatelj, je ponudil nekemu založniku rokopis svojega romana
»Zadnja vila«. Založnika je roman tako navdušil, da mu je po-
nudil zanj 3000 frankov. Ko pa je zvedel, da stanuje avtor v
beraškem predmestju, mu je ponudil samo 2000 frankov. Ko
ga je končno obiskal na domu in videl, da Balzac stanuje v
petem nadstropju, je stopil pred avtorja in mu hladno rekel:

»Naredila bova kar za 300 frankov.«

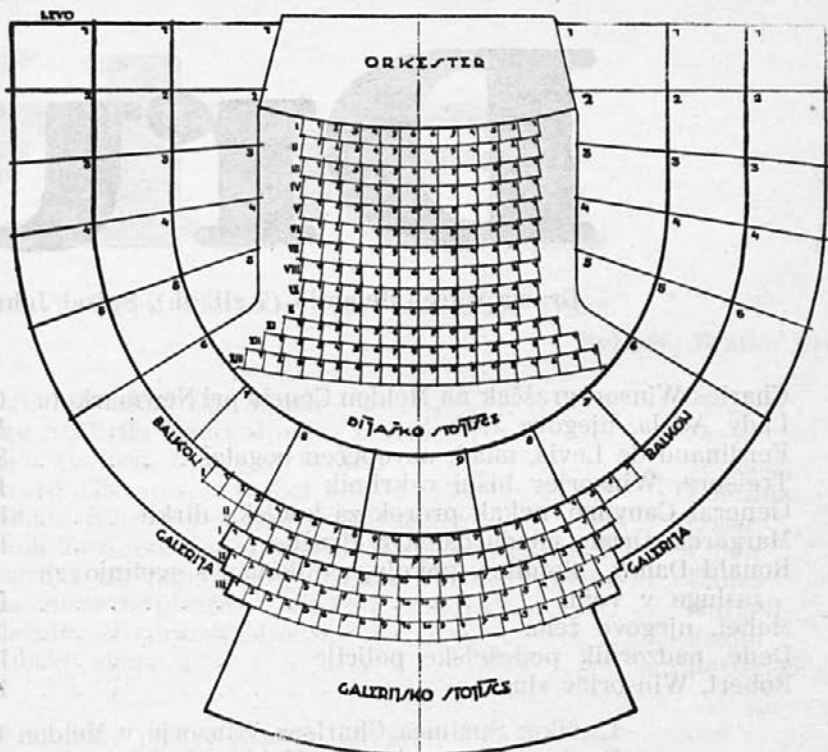
In mladi Balzac je ponudbo sprejel.

Menica. Nekoč je vprašal Aleksandra Dumasa njegov mladi
nečak, kaj je menica. Dumas mu pomoli čisto menico in pravi:

— Vidiš, tale papir stane trideset centimov. Toliko je tudi
vreden. Če pa se podpišem nanj jaz — pa ni prav nič več
vreden.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton
Župančič. Urednik: Fr. Lipah. — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do ragočnih kron, prestolov?

Lepota je najkrajše cvetlica, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z raznimi pudri, sušimi, tavnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončavanje prave lepote. Lepota ubi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** masno, zjutraj izperite z mlečno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraido kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz kateraga diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

Družba

Drama v treh dejanjih (7 slikah). Spisal John Galsworthy. Prevel B. Vodušek. Insceniral: Inž. arh. Ernst Franz.

Režiser: Bratko Kreft.

Charles Winsor, graščak na Meldon Courtu pri Newmarketu
 Lady Adela, njegova žena
 Ferdinand de Levis, mlad, novopečen bogataš
 Treisure, Winsorjev hišni oskrbnik
 General Canynge, nekak prerok za konjske dirke
 Margareta Orme, mlada dama iz družbe
 Ronald Dancy, stotnik v pokoju, odlikovan s svetinjo za
 zasluge v vojni
 Mabel, njegova žena
 Dede, nadzornik podeželske policije
 Robert, Winsorjev sluga

Gregorin
 Medvedov
 Skrbinšek
 Plut
 Kralj
 Boltarjeva
 Levar
 Mira Dančič
 Potokar
 Pianecki

Avgust Borring, član kluba Sancin
 Lord St. Erth, član gosposke zbornice Drenovec
 Major Colford, Dancyjev tovariš Jerman
 Edvard Graviter, advokat Železnik
 Gilman, trgovec s kolonijalnim blagom Cesar
 Jakob Twisden, senior pisarne Twisden & Graviter Lipah
 Ricardos, Italijan, lastnik majhne vinske trgovine Daneš
 Mlad pisar iz pisarne Twisdena & Graviterja Murgelj
 Stražnik, ki spremlja Dedeo Frelih
 Klubski sluga Rztresen

1. slika: Spalnica Charlseja Winsorja v Meldon Courtu pri Newmarketu, neke noči v začetku oktobra. — 2. slika: De Levisova spalnica v Meldon Courtu, nekaj minut pozneje. — 3. slika: Igralnica nekega london-skega kluba, tri tedne pozneje. — 4. slika: Soba v Dancyjevem pritličnem stanovanju, naslednje jutro. — 5. slika: Soba starega gospoda Jakoba Twisdena v pisarni Twisdena & Graviterja, London, Lincoln s Inn Fields, tri mesece pozneje. — 6. slika: Ista soba drugo jutro po pol 11. uri. — 7. slika: Soba v Dancyjevem pritličnem stanovanju, eno uro pozneje.

Vse obleke, ki jih nosi g. Levar, je izdelal modni atelje I. Jelovšek, Kongresni trg.

Krznno, kj ga nosi g. Boltarjeva, je stavljeno na razpolago tvrdka L. Rot, Mestni trg.

Blagajna se odpre ob 20.

Začetek ob pol 20.

Konec pred 23.

Parter: Sedeži I. vrste	D	28—
„ II. - III. vrste		26—
„ IV. - VI. „		24—
„ VII.-IX. „		22—
„ X. - XI. „		20—
„ XII. - XIII. „		18—

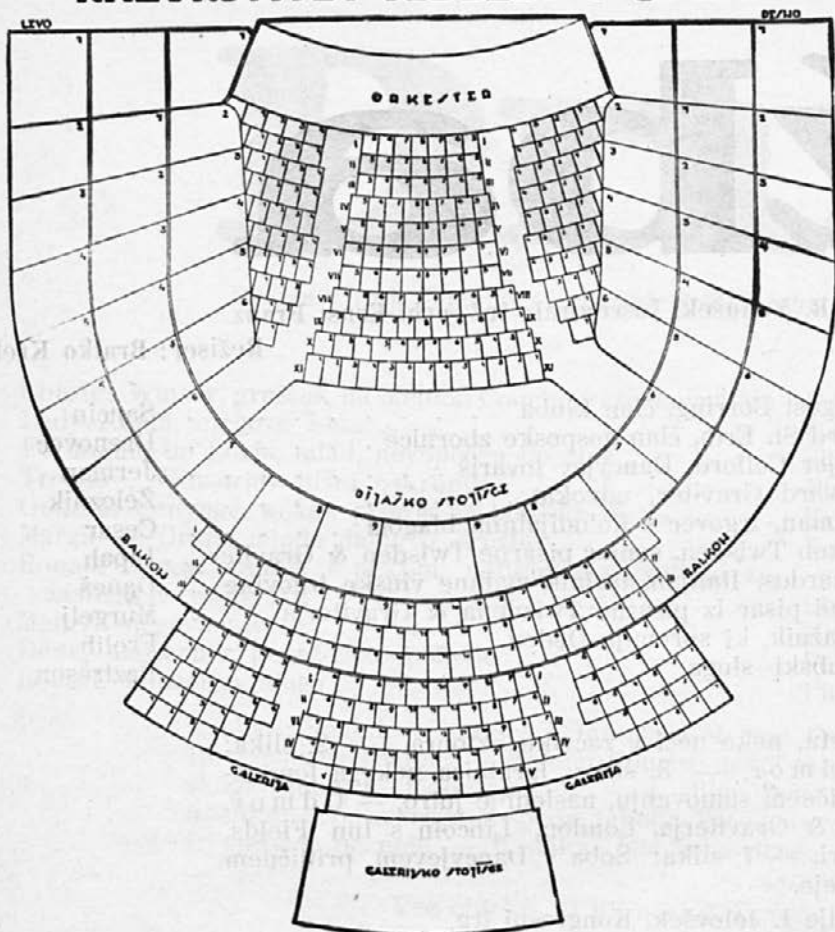
Lože v parterju (osebe) Din	100—
„ v I. redu (osebe) „	100—
„ balkonske (osebe) „	70—
Dodatni ložni sedenja v parterju	20—
„ I. redu	20—
„ balkonski	15—

Balkon: Sedeži I. vrste	Din	20—
„ II. „		16—
Galerija: „ I. „		14—
„ II. „		12—
„ III. „		10—
Galerijsko stojišče		2:50
Dijaško stojišče		5—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure
 Predpisana taksa za penzionirane osebe je vračunana v cenah

D

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in
zvečer do 1 1/2 ure zjutraj
Pivo - izbrana vina
Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor
Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

Samozavesten,

prikupen nastop

na družabnih prireditvah

edinole v

PEKO

čevlju

